

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Motuk

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **A. S.**,

skazanego z art. 222 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2023 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt VI Ka 271/21

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 21 stycznia 2021 r., sygn. akt IX K 39/20

**uchyla pkt 2 zaskarżonego wyroku w zakresie utrzymującym w
mocy rozstrzygnięcie dotyczące orzeczenia wobec A. S. kary
grzywny zawarte w pkt. 2 części dyspozytywnej wyroku Sądu
Rejonowego w Gliwicach z dnia 21 stycznia 2021 r., sygn. akt IX K
39/20.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach, wyrokiem z dnia 21 stycznia 2021 r., sygn. akt IX K 39/20, uznał m. in. A. S. za winnego popełnienia dwóch zarzucanych mu czynów:

z art. 222 § 1 k.k. i za to na podstawie wskazanego przepisu wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności (*pkt 1*) oraz z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. wymierzył mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 20 zł (*pkt 2*) zaś na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył powyższe jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzekł karę łączną 11 miesięcy pozbawienia wolności (*pkt 3*), a także orzekł o kosztach sądowych (*pkt 5*).

Na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach, Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt VI Ka 271/21 zmienił zaskarżony wyrok m. in. w ten sposób, że:

- przyjął, że w sprawie zastosowanie mają przepisy obowiązujące w dniu 23 czerwca 2020 r.,
- w punkcie 1. w miejsce wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności, na podstawie art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1 i 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego A. S. karę 3 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym,
- w punkcie 2. w miejsce wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności, na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 37a k.k. w zw. z art. 34 § 1 i 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego A. S. karę 5 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym,
- uchylił rozstrzygnięcie z punktu 3,
- na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k. i art. 86 § 1 i § 3 k.k., połączył orzeczone wobec oskarżonego A. S. jednostkowe kary ograniczenia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym (*pkt 1*) zaś w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (*pkt 2*) oraz rozstrzygnął w przedmiocie kosztów sądowych (*pkt 3*).

Od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego A. S. wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył go w części utrzymującej w mocy zawarte w pkt. 2 części

dyspozytywnej wyroku sądu pierwszej instancji rozstrzygnięcie o orzeczeniu wobec A. S. kary grzywny na podstawie art. 33 § 2 k.k. i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy orzeczonej przez sąd *meriti* wobec oskarżonego A. S. (w pkt. 2 części dyspozytywnej wyroku) - na podstawie art. 33 § 2 k.k. - kary grzywny (w wysokości 80 stawek dziennych po 20 zł każda) obok kary pozbawienia wolności (w wymiarze 9 miesięcy), mimo jednoczesnej częściowej zmiany rozstrzygnięcia, poprzez orzeczenie w miejsce ww. kary pozbawienia wolności - kary ograniczenia wolności (w wymiarze 5 miesięcy), co skutkowało rażącym naruszeniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 37a k.k. i art. 33 § 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r.), poprzez orzeczenie kary grzywny obok kary ograniczenia wolności w sytuacji, gdy pierwszy z wymienionych przepisów dopuszcza wymierzenie jednej z tych kar, to jest grzywny albo kary ograniczenia wolności, a powołany w podstawie prawnej art. 33 § 2 k.k. nie miał zastosowania, gdyż przewiduje on kumulatywne orzeczenie grzywny tylko z karą pozbawienia wolności.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja wniesiona przez Prokuratora Generalnego okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co uzasadniało jej rozpoznanie oraz uwzględnienie przez Sąd Najwyższy na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.).

Trafnie wskazuje Autor kasacji, że Sąd Okręgowy w Gliwicach zmieniając wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach i stosując przepisy obowiązujące w dniu 23 czerwca 2020 r., w tym art. 37a k.k. zgodnie z którym, jeżeli ustawa przewiduje zagrożenie karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, można zamiast tej kary orzec grzywnę albo karę ograniczenia wolności, o której mowa w art. 34 § 1a pkt 1 lub 4 k.k., postąpił błędnie zmieniając punkt 2 zaskarżonego rozstrzygnięcia, w ten sposób, że orzekł w miejsce kary pozbawienia wolności karę ograniczenia wolności, jednocześnie pozostawiając bez zmian (utrzymując w mocy) wymierzoną wobec oskarżonego A. S. karę grzywny. Kara ta została wymierzona przez Sąd

Rejonowy w Gliwicach, na podstawie przepisu art. 33 § 2 k.k., który dopuszcza jej wymierzenie wyłącznie obok kary pozbawienia wolności. Orzeczenie kary grzywny obok innej kary, w niniejszym przypadku - ograniczenia wolności - było zatem niezgodne z powyższą regulacją.

Niewątpliwie w przedmiotowej sprawie – z uwagi na ustawowe zagrożenie przestępstwa z art. 300 § 2 k.k. karą do 5 lat pozbawienia wolności – istniały podstawy do zastosowania art. 37a k.k., który (jak wyżej wskazano) pozwala orzec karę ograniczenia wolności lub grzywny - zamiast pozbawienia wolności. Dopuszczalne było jednak orzeczenie tylko jednej z tych kar, a w przypadku wyboru kary grzywny, jej wymiar należało określić na podstawie art. 33 § 1 k.k. Natomiast kwestionowanym wyrokiem orzeczono (przy częściowym utrzymaniu w mocy rozstrzygnięcia sądu *meriti*) *de facto* dwie kary: ograniczenia wolności - na podstawie art. 37a k.k. oraz grzywny - na podstawie art. 33 § 2 k.k., który to przepis nie mógł mieć zastosowania. Jak słusznie bowiem wskazuje autor kasacji, żaden przepis części ogólnej Kodeksu karego nie przewiduje możliwości orzeczenia obok kary ograniczenia wolności dodatkowo kary grzywny. Również z treści pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika, aby przedmiotem rozważań sądu odwoławczego była orzeczona przez sąd *meriti* (w punkcie 2) kara grzywny, a w szczególności w kontekście zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia i wymierzenia oskarżonemu A. S., w miejsce kary pozbawienia wolności - kary ograniczenia wolności.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że sąd odwoławczy utrzymując w mocy rozstrzygnięcie o karze grzywny, przy jednoczesnej zmianie kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności, niewłaściwie przeprowadził kontrolę odwoławczą rażąco uchybiając przepisom art. 433 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., a w konsekwencji rażąco naruszając przepisy prawa materialnego wskazane w zarzucie kasacji. Wskazane uchybienia prawa procesowego i materialnego, miały istotny negatywny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, bowiem nałożyły na skazanego A. S. - za przypisane mu w punkcie 2 przestępstwo z art. 300 § 2 k.k. - dwie kary: ograniczenia wolności i grzywny, w sytuacji gdy ustawodawca dopuszczał, na podstawie art. 37a k.k. wymierzenie tylko jednej z nich, a orzeczenie grzywny na

podstawie art. 33 § 2 k.k. było niedopuszczalne (gdyż nie można jej orzec obok kary ograniczenia wolności).

Dlatego konieczne stało się uchylenie pkt. 2 zaskarżonego wyroku w zakresie utrzymującym w mocy rozstrzygnięcie dotyczące orzeczenia wobec A. S. kary grzywny zawarte w pkt. 2 części dyspozytywnej wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 21 stycznia 2021 r., sygn. akt IX K 39/20.

Z tych względów orzeczono jak w wyroku.

AG

[ł.n]